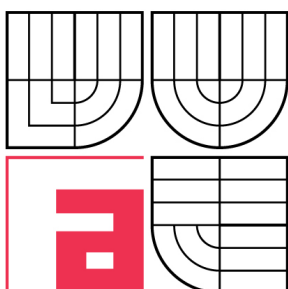

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY
ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ II.

FACULTY OF ARCHITECTURE
DEPARTMENT OF DESIGN II.

SLOVINSKÉ NÁRODNÍ DIVADLO V LUBLANI

SLOVENE NATIONAL THEATRE IN LJUBLJANA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

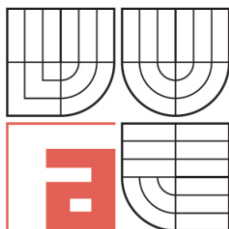
Bc. LADISLAV SEMELA

VEDOUcí PRÁCE

SUPERVISOR

prof. Ing. arch. IVAN RULLER

BRNO 2009

Vysoké učení technické v Brně

Fakulta architektury

Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce:	FA-DIP0061/2008	Akademický rok: 2008/2009
Ústav:	Ústav navrhování II.	
Student(ka):	Semela Ladislav, Bc.	
Studijní program:	Architektura a urbanismus (N3501)	
Studijní obor:	Architektura (3501T002)	
Vedoucí diplomové práce:	prof. Ing. arch. Ivan Ruller	
Konzultanti diplomové práce:	Ing. Milan Petrů, Ing. Jana Semelová, Mgr. artis Marek Teska, Ing. Petr Vašina	

Název diplomové práce:

Slovinské národní divadlo v Lublani

Zadání diplomové práce:

Navrhnout budovu Slovinského národního divadla na Kongresním náměstí v Lublani

Rozsah grafických prací:

Navrhnout divadelní budovu se dvěma scénami pro činoherní soubor Slovinského národního divadla v historickém městském prostředí.

Seznam odborné literatury:

IZENOUR, George C.: Theater Design. Yale University Press. New Haven and London, 1996, ISBN 0-300-06775-5

NORBERG - SCHULZ, Christian? Genius Loci, Odeon, Praha, 1994, ISBN 80-207-0241-5

SITTE, Camillo: Stavba měst podle uměleckých zásad. Arch, Praha, 1995, ISBN 80-901608-1-6

Termín zadání diplomové práce: 23.2.2009

Termín odevzdání diplomové práce: 15.5.2009

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Semela Ladislav, Bc.
Student(ka)

prof. Ing. arch. Ivan Ruller
Vedoucí práce

Ing. Vítězslav Nový
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 23.2.2009

prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc.
Děkan fakulty

1.01 Autorská zpráva

Úvod

V řešení nové scény Slovinského Národního Divadla v Lublani (zadání diplomové práce) sleduji i motto projektu „TACE“ (Theatre Architecture in Central Europe), tedy hledání formy a typu objektu pro „Nové Divadlo 21. století“. V rámci Workshopu TACE konaného v březnu 2009 v Lublani, jehož jsem byl účastníkem, vznikly různé směry řešení včetně utopistických. Má diplomová práce tedy konfrontuje tři témata: 1/ konvenční kukátkovou koncepci pro činohru „Národního Divadla“, 2/ nekonvenční řešení „Nového Divadla pro 21. století“ projektu TACE a 3/ urbanistický koncept pro danou lokalitu, tzv. „Jižní náměstí“, zpracovaný architektem Josipem Plečnikem začátkem 20. století.

Ad 1/ nutnost pocitu serióznosti a klasickosti v konvenční formě kukátkového divadla si vyžaduje fakt, že se jedná o scénu Národního Divadla. Vzhledem k tomu, že se Slovinsko jako poměrně mladý stát snaží o dobudování a upevnění své historické a národnostní existence, je nasnadě upřednostnit kukátko, pro nějž je psána většina národnostně identických her, nad nekonvenční formou tzv. „performance“ reprezentujícím spíše internacionální umění.

Ad 2/ mnohá experimentální řešení prostorů pro nové, nekonvenční a interaktivní zpracování ať už tradičních námětů jako jsou balet, opera, muzikál či činohra, tak i zcela nových forem jako je „performance“, vyústilo v jasný závěr – „black box“. V 21. století už nejde o klasické divadlo, jde o jeden z masmediových nástrojů na trhu plném progresivní konkurence. Tedy ideální divadlo budoucnosti je nekonečný a neomezeně multifunkční maximálně neutrální prostor disponující technologií a umožňující pružnou proměnu v prakticky cokoli. Tedy princip nejvíce se blíží filmovému atelieru – prázdné hale s černými stěnami a stropem – black boxu, ovšem na bázi divadla a s divadelní a další technologií včetně společenských návazností.

Ad 3/ kontroverzní lokalita v centru Lublaně. Proluka vzniklá na základě urbanistického řešení světoznámého slovinského architekta Josipa Plečnika pro niž se již bezmála 70 let hledá vhodná zástavba. Prostor pro původně navrhované tzv. Jižní náměstí leží na konci jakéhosi Plečnikova „lublaňského diametru“, jemuž činí protipól obelisk na náměstí Francouzské revoluce. Je zde tedy patrná nedokončená osa obelisk – náměstí – divadlo. Vzhledem k jasné příslušnosti k odkazu architekta Plečnika, jehož díla jsou známa svou zdobností a naturelem použitého materiálu, ani objekt divadla by neměl být prost dekoru a specifického materiálu.

Vlastní řešení

Širší souvislosti a urbanistické řešení

Lukrativní lokalita umístěná mezi hlavní ulicí Slovinskou, obchodními ulicemi Čopovou a Wolfovou, hlavním Prešernovým náměstím se slavným Trojmostím a centrálním parkem Hvězda s univerzitou, filharmonií a s přímo sousedícím kasinem. Sestává se z proluky a rozsáhlého vnitrobloku s nevhodnou zástavbou, v níž se ovšem nachází společensky velmi dobře fungující část - tzv. Knafijův průchod s řadou restaurací, který jako jediný z vnitrobloku zachovávám a navrhuji doplnit o jeden menší objekt. Celý prostor byl rezervován pro nové náměstí s realizovanou návazností jihozápadně na nám. Francouzské revoluce („diametr“) a severovýchodně nerealizovanou návazností na nám. Osvobozené fronty, kterou navrhuji částečně realizovat pasáží pod divadlem. Dojde tak k propojení parku Hvězda, Knafijeva průchodu a ulice Čopovy v Plečnikem zamýšlené ose. Pasáž po zatažení fasádní „opony“ funguje jako foyer divadla, naopak po dobu divadelních prázdnin může fungovat jako veřejný prostor suplující do jisté míry původně navrhované náměstí.

Architektonické a provozní řešení

Objekt je rozdělen na dva funkční celky - na divadlo s vlastními sály, foyerem, galerií a kavárnou nacházející se mezi Knafijovým průchodem a parkem Hvězda a na obchodní pasáž s administrativní částí divadla pokračující v ose Knafijeva průchodu. Budova má 2 fasády - čelní do parku Hvězda tvořící vyvrcholení diametru a zadní vymezující stávající část Knafijeva průchodu. Čelní je kompozitem z několika prvků: zleva z dekoru - prolamovaného sloupu se sochou herce, jemuž dělá v druhém plánu pozadí věž provaziště, dále z materiálu - opony v křivce zařezávající se z vrcholu sloupu pod skleněné „nebe“ divadelního sálu čnicího nad pasáž a narážející do pevného pylonu galerie z poloprůsvitného materiálu LitraCon. Tato kompozice posouvá osu foyer vpravo mimo osu proluky i parku na osu diametru a tvoří tak prostor pro zásobování spolu s uvolněním stávající fasády kasina. Divadelním prostor s pasáží pod ním s ním spojuje řada vřetenových schodišť, které se pootočením kolem své osy mohou uzavřít a umožnit tak změnu režimu provozu pasáže z foyer na veřejný prostor.

Koncept celého divadelního prostoru kombinuje v úvodu zmíněné body 1/ a 2/. Sestává z klasického jeviště s propadlem, portálem a provazištěm, které buďto může fungovat jako klasické kukátko až pro 800 diváků sedících na mobilních tribunách v prostoru „black boxu“ a nebo při uzavření železné opony se

zvukovou izolací jako komorní scéna pro postranní hlediště s cca 100 sedadly. Zbylý prostor poté funguje jako experimentální a sestává z točny (možno umístit tribunu s cca 500 místy) a 4 jevišť (s možností úpravy na kukátkové vyrolováním šál), jejichž zadní stěny tvoří prospektová panoramatická okna s pohledy do Parku Hvězda, na Hrad a do vnitrobloku Knafijeva průchodu. Jejich odcloněním je tak možno jednak děj na tom kterém jevišti obohatit o autentický horizont a též pro okolí přiznat děj uvnitř budovy.

Použitá literatura

Philip Johnson: V čase neustálé změny, Arbor Vitae, Praha 2003, ISBN 80-86300-41-2
 Camilo Sitte: Stavba měst podle uměleckých zásad, Arch, Praha 1995, ISBN 80-901608-1-6
 Meta Hočevar: Play Spaces, Narodna in univerzitetna knjižnica, Samozad, Lublaň 2007, IBN 970-961-245-306-0
 Obec Architektů ČR: Architekt 7, 8, 11/97, Vladimír Kosík, František Skála, Ardea, Praha 1997, ISSN 0862-7010

1.02 Tabulka bilancí

sledovaný ukazatel	hodnota
podlažnost	podzemní podlaží - 2 nadzemní podlaží - 9
zastavěná plocha	7 176,30 m ²
zastavěnost	72,5%
obestavěný prostor	196 630 m ³
průměrná podlažní plocha	5 742,00 m ²
počet místností	352
kapacita parkovacích stání *	pro zaměstnance (1.pp) - 58 pro hosty (2.pp) - 75
kapacita sálů	- při nerozděleném div. prostoru až 700 resp. 800 diváků ** - při rozděleném div. prostoru v části komorního sálu až 110 diváků, v části experiment. div. prostoru až 500 resp. 600 diváků **

* parkování nebylo součástí řešeného zadání - uvažována návaznost na v současné době se realizující podzemní parkoviště v lokalitě Kongresního náměstí

** stav při provozu letní scény - tribuna umístěná i na jevišti č.5

1.03

Doporučené přílohy

- AluTec - systém zavěšených hliníkových fasád - užití: fasáda
administrativní části směrem Knafijeve průchodu
Deha - systém ocelových táhel - užití: fasádní opona
Sto - akustické omítky a tapety - užití: povrchová úprava
divadelního prostoru
LiTraCon - transparentní beton - užití: fasáda galerie

vypracoval: Bc. Semela Ladislav

v Luhačovicích
květen 2009